

KOM GODT FRA START MED DIN SRO

Studieretningsopgaven (SRO) er den anden af de store skriftlige udfordringer, du møder i dit gymnasieforløb – og et projekt, som tydeligt peger frem mod SRP!

Vejledning til hvordan du kommer godt i gang med din Studieretningsopgave

Geert A. Nielsen
sggn@solgym.dk

Opgaven ligger i foråret i 2.G, hvor du får introduktion til dit projektarbejde og skemalagte skrive dage.

Som afrunding af forløbet skal du mundtligt fremlægge resultaterne fra din opgave og give en kort præsentation af dit skriftlige produkts hovedkonklusioner. Derefter samtaler du og dine vejledere om såvel proces som produkt – herunder også om dine valg af faglige tilgange til problemløsningerne.

Evalueringen er fremadrettet, så fokus er at give dig konstruktiv kritik og øge din bevidsthed om faglige metoder: Det handler om, at du kan lære af din opgaves mangler og fejl - og komme godt videre.

Indhold

SRO ER ET FLERFAGLIGT PROJEKT	3
DIT PROJEKT SOM PROCES	3
STYR (PÅ) SKRIVNINGEN	4
Skriv igennem!	4
SRO som produkt	5
Husk at henvise!.....	6
Brug (af) noter	7
Hvornår vil det være vigtigt at citere i stedet for blot at henvise?	8
Hvordan bør en litteraturliste se ud?	10

SRO ER ET FLERFAGLIGT PROJEKT!

SRO-projektet bygger på samspil mellem to fag. Mindst et af fagene skal være et *studieretningsfag*. Det er skolens ledelse og dine lærere som fastlægger placeringen af og rammerne for projektet.

I nogle tilfælde formulerer vejlederne en fælles problemformulering for hele holdet, men reglerne for SRO udelukker ikke muligheden for mere frie opgavetyper, hvor du selv – med vejledning fra dine lærere – formulerer dit helt eget projekt. Forløbet har fokus de medvirkende fags tilgange og metoder.

DIT PROJEKT SOM PROCES

Når SRO-forløbet begynder, skal du sætte dig ind i, hvad det er for noget fagligt stof fra de samspillende fag, du skal arbejde med. Du skal også sætte dig ind i de metoder, du kan komme ud for at skulle anvende i dit projekt.

Du får vejledning undervejs i arbejdsprocessen, men det er vigtigt, at du selv tager initiativ og til en start får overblik over området – læser, tjekker, tager noter, tænker efter og afklarer med dig selv, hvad du egentlig skal fordybe dig i.

- Hvad vil eller skal jeg gerne finde ud af?
- Hvilke fremgangsmåder skal jeg anvende for at få samspillet mellem fagene til at fungere optimalt i mit projekt?

Gennem hele processen kan du få gode råd fra dine vejledere. Men arbejdet og ansvaret er dit:

- Søg supplerende materiale både på bibliotek og på nettet.
- Lav en litteraturliste (materialeliste) – og
- tag notater efter et system, hvor du kan genfinde oplysningerne fra de materialer, du har set og læst.

Flerfaglig fordybelse og engagement i sagen vil gøre dig i stand til at blive klar til at skrive din SRO.

STYR (PÅ) SKRIVNINGEN

Når du fået eller selv formuleret opgaveformuleringen, kan du i hovedtræk designe og helt lavpraktisk *disponere* din opgave:

I en kort *Indledning* præsenterer du din opgaves problemformulering og fortæller i hvilken rækkefølge, du vil tage opgaveformuleringens forskellige delspørgsmål (*problemstillinger*) op. Så har dine læsere på forhånd en forståelsesnøgle til din opgave – og det er noget, som letter både læsningen og din opgaveskrivning.

Resten af opgavebesvarelsen disponerer du i nogle få større afsnit med hver deres selvstændige overskrift. Det er kravene i opgaveformuleringen, som afgør hvor mange *Storafsnit*, det vil være hensigtsmæssigt at operere med – og det sidste storafsnit kan sagtens være en *Sammenfatning* eller som nogen foretrækker at sige det: en *Konklusion*.

Når du disponerer din opgavebesvarelse og fastlægger en rækkefølge for din problemløsning, bringer du metoder og indirekte også videnskabsteoretiske aspekter ind i billedet.

Du skal vænne dig til, at opgaveløsning involverer, at du har viden om og kan anvende forskellige relevante tilgange/fremgangsmåder/metoder. Det er dem, du så også skal kunne beskrive og indgå i en diskussion af.

Og bemærk at *diskussion* i denne sammenhæng handler om, at du kan reflektere over mulighederne og begrænsningerne i det arbejde, du udfører i dit projekt.

Skriv igennem!

I mange tilfælde vil det være en rigtig god ide at skrive hele vejen gennem projektforløbet: Du har behov for at tage notater, når du læser, du kan *tænkeskrive* til dig selv for at få styr på stoffet, mens du tilegner dig viden og søger at få form på den på måder, der passer dig.

Og du kan skrive til opvarmning for at finde en stemme, der egner sig til faglig formidling. Og så er du ved at være klar til at kommunikere dit projekt i skriftlig form.

Du skal virkelig skrive igennem, dér hvor du føler, du har fat i noget væsentligt. Så kan du altid redigere i en senere fase af skrivearbejdet.

SRO som produkt

Studieretningsopgavens færdige skriftlige produkt omfatter en forside med opgaveformuleringen og basisoplysninger om dit projekt. For at opfylde de øvrige formelle krav skal den færdige opgave også altid rumme:

- indholdsfortegnelse
- noter
- litteraturliste
- et resumé

Det kan også være relevant at vedhæfte bilag, der er udleveret i forbindelse med opgaveformuleringen eller selvfundne bilag, du bruger og henviser til i din opgave.

Når du skriver faglig formidling og kommunikerer dit projekt, kan du med fordel forestille dig, at dine primære modtagere er andre elever og studerende på samme faglige niveau som dig selv. Du kan også trække på den træning og de erfaringer, du har fra skriftlig dansk, når du skal formidle dit projekt.

De artikeltyper, du har mødt i dansk, kan nemlig give dig en ret klar forestilling om, hvordan du skal skrive og i hvilket omfang du skal citere.

Bemærk dig også, at det er vigtigt, at du kan få fagsprog og faglige begreber fra de medvirkende fag til spille godt sammen med din egen ustressede, personlige stemme.

Husk at henvise!

Kravet om noter har du tidligere mødt i dit arbejde med DHO. Henvisninger til det materiale, du trækker på, har den funktion, at dine lærere kan tjekke dit

faglige arbejde. Hvis du undlader at henvise og bare skriver nærmest af fra en bog eller artikel, bevæger du dig farligt i retning af snyd eller plagiat.

I de fleste af de bøger, du kender fra undervisningen, er der underligt nok ikke tradition for at anvende noter. Men næsten alle fagbogsforfattere er uddannet i videnskabsfag, hvor noteapparater er standard. Og glem ikke, at du også formidler videnskab i din SRO.

Hvad angår videnskabsteori, er der ikke noget krav om, at du skal skrive direkte om teori og metode i opgaven. Men du skal efterfølgende kunne indgå i en mundtlig dialog om dine valg af faglige tilgange og metoder.

Derfor vil det være indlysende, at du i opgavens disposition og gennem hele opgaven tydeliggør, at du arbejder metodisk.

For hvis strukturen er klar, og du gennem valg af overskrifter og opgaven igennem har gjort det tydeligt, hvordan du har grebet de forskellige problemstillinger an, er du kommet rigtig langt før den afsluttende mundtlige evaluering.

For du kan helt sikkert regne med, at du – hvis du ikke gør det ved eget initiativ – vil blive spurgt om, hvad det er, du har tænkt og gjort, da du disponerede og løste din opgave.

Læreplan og vejledning for SRO stiller nemlig krav om, at der skal være fokus på faglige metoder og på såvel berøringsflader som forskelligheder mellem fagene.

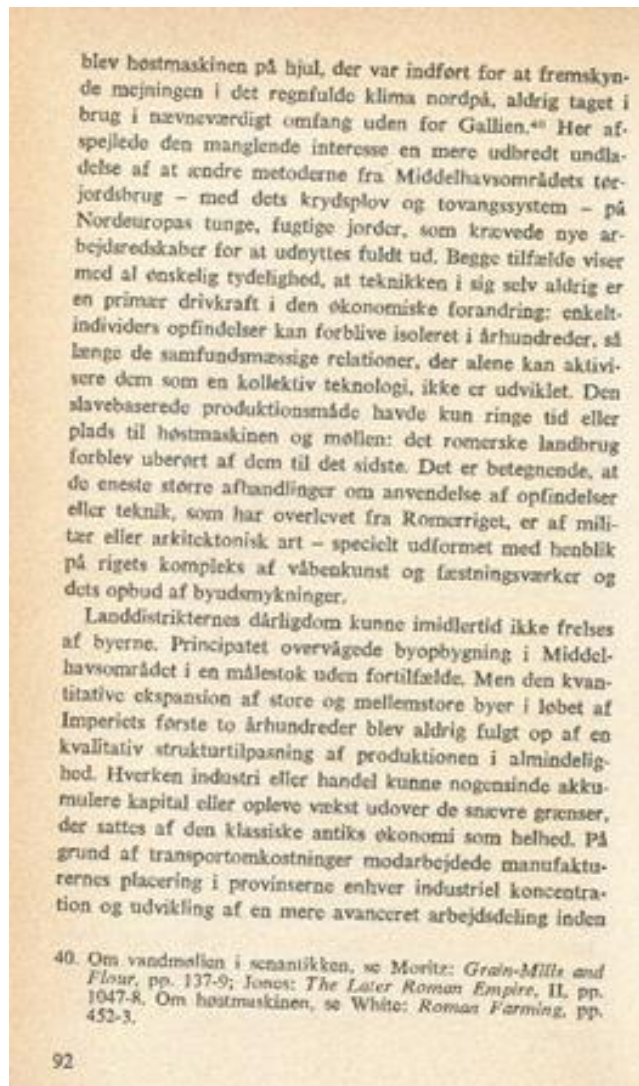
Læreplanen betoner dermed på en fredelig måde, at SRO også skal opfattes som træning forud for SRP. Og det er forventningen, at du gennem projektarbejdet udvikler større kendskab til fagenes metoder og derigennem får konkret indsigt i videnskabsteoriske problemstillinger.

Brug (af) noter

Der er ikke nogen mystik i at anvende noter.

I de større opgaver, du skriver i ungdomsuddannelserne og på din videre rejse gennem uddannelsesverdenen, er brug af henvisende noter et must, altså en nødvendighed.

Her ser du et eksempel på en henvisende note på en side fra en gammel historisk fagbog.

Hvornår vil det være vigtigt at citere i stedet for blot at henviser?

Du bør vælge at citere, når du i særlig grad vil betone, at det her er væsentligt og noget, du vil fremhæve som helt centralt eller bemærkelsesværdigt i den undersøgelse, du er i gang med.

Du kan så skrive i selve brødteksten, hvor citatet kommer fra – eller måske bedre – oplyse det i en (fod)note.

Og så forventer læseren, at du bruger citatet til noget og i din fremstilling pointerer, uddyber og kommenterer.

De forekommer to steder. Det ene lyder:

For oft engender'd by the hazy North,
Myriads on Myriads, Insect-Armies wait
Keen in the poison'd Breeze; and wasteful eat
Thro' Buds, and Bark, even to the Heart of Oak
Their rager Way. A feeble Race scarce seen,
Save to the prying Eye; yet Famine waits
On their voracious Course, and starves the Year.²

I slutningen af det samme digt dukker de op for anden gang:

Thus the glad Skies,
The wide-rejoicing Earth, the Woods, the Streams,
With every Life they hold, down to the Flower
That paints the lowly Vale, or Insect-Wing
Woe'd o'er the Shepherd's Slumber, touch the Mind
To Nature tun'd, with a light-flying Hand.
Invisible; quick-urging, thro' the Nerves,
The glittering Spirits, in a Flood of Day.³

Det er ikke to arter af insekter der er tale om i disse to passager. Det er heller ikke to arter af samme natur i nogen objektiv mening. Det er to naturideer, to vurderinger af en og samme natur.

For den ene, ifølge hvilken naturen er syndens straf, er insekter et kærkomment udtryk for destruktion. De æder sig gennem knopper og bark og egetræer og spreder ødelæggelse hvor de kommer frem. For den anden, ifølge hvilken naturen er oeden, yder insekterne mod deres vingedag deres lille bidrag til den store forårs-harmoni.

I begge tilfælde er, som oftest hos Thomson, forbindelsen til den menneskelige verden tydeligt angivet. De destruerende insekter frembringer ikke blot ruïn, men også som konsekvens af ruïneringen, hungersnød („Famine“ A v. 125); de smukt flagrende insekter deltager ikke blot i det enstemmige forårskor, de gør det hen over lyrdens slummer og indgyder strålende humor („glittering Spirits“ A v. 876) i hans krop. Hvordan kan sådanne modsetninger være mulige?

Spørgsmålet har ikke noget simpelt svar. Men det åbner for en

Hvordan bør en litteraturliste se ud?

For overskuelighedens skyld bør en litteraturliste være alfabetisk ordnet efter først angivne forfattereftersnavn. Skriv efter mønstret:

Forfatteren, fornavn ... evt. m.fl ... så "Titel" og udgivelsesår.

Når det gælder danske titler er det tilstrækkeligt, fordi alle udgivelser bliver centralt registreret i Nationalbibliografien.

For udgivelser fra andre lande og på andre sprog skal du også angive udgivelsessted.

Opstil hjemmesideadresser helt for sig og gør ligeledes det efter et alfabetisk princip.

Husk, at hjemmesider løbende bliver opdateret og endda nedlagt. Så registrér, hvornår du har besøgt siden og sæt datoen på din litteraturliste.

Og hvis du indgående bruger og henviser til et materiale fra en hjemmeside, gælder det om at gemme materialet, så du kan kopiere det ind i et bilag til din opgave.

- Danmarks historie, bd. 12, 1971.
Det danske landbrugs historie, bd. 1-5, 1924-45.
Engelstoft, Povl og Jensen, Hans *Sociale Studier i dansk Historie efter 1857*, 1930.
Engelstoft, Povl og Nielsen, Hans *Bidrag til Arbejderklassens og Arbejderspørgsmålets Historie i Danmark fra 1864 til 1900*, 1931.
Falk, Jørn og Madsen, Allan *Bønder og klassekamp, Marxistisk antropologi*, 3-4, 1974.
Fog-Petersen, Gunner *Det radikale Venstres Historie*, 1-II, 1938-39.
Friis, Aage og Linvaad, Axel (red.) *Schultz Danmarkshistorie*, bd. V, 1942.
Glærup, Jørgen *Den borgerlige katastrofe og romanen i det 19. århundrede*, 1976.
Grelle, Henning *Socialdemokratiet i det danske landsbrugs-samfund 1871- ca.1903*, 1978.
Habermas, Jürgen *Borgerlig offentlighed*, 1971.
Hansen, Sven Aage *Økonomisk vækst i Danmark*, bd.1, 1972.
Hjort-Vetlesen, Inger-Lise *Forlokkelse og familie*, 1977.
Jensen, Hans *Dansk Jordpolitik 1757-1919*, bd. II, 1945.
Johansen, Hans Chr. *Den økonomiske og sociale udvikling 1864-1901*, 1962.
Krovoza, Alfred *Produktion und Sozialisation*, 1976.
Lehrmann, Ulrik *Arbejdet og agrarsamfundet*, 1978.
Leithäuser, Thomas og Heinz, Walter R. *Produktion, arbejde, socialisation*, 1977.
Lunding, Erik "Biedermeier og romantismen", *Kritik* 7, 1968.
Marquardt, Ole "En kommentar til samfundsmæssiggørelsesbegrebet, og dets betydning for forholdet mellem "logik" og historie", *Fagtryk* 34.
Negt, Oscar og Kluge, Alexander *Offentlighed og erfaring*, 1974.
Nielsen, Birger Steen og Nielsen, Elo *Socialisationsforsk-*